

Finansinstitutens användning av stordata

Vad måste du känna till?

- Banker, försäkringsgivare och investeringsföretag använder sig i allt större utsträckning av stordatateknik för att behandla enorma mängder data, även personuppgifter. Detta kan nämligen ge dem en bättre uppfattning om dig som kund och en möjlighet att erbjuda dig produkter som är mer anpassade till dina behov.
- Det kan vara gynnsamt för dig att stordatateknik används för de finansiella tjänsterna, men inte i alla avseenden. Finansiella tjänsteföretag kan råka misstolka dina uppgifter och erbjuda dig fel slags produkt eller utesluta dig från en tjänst.
- Du har som kund rättigheter när det gäller finansinstitutens tillgång till dina uppgifter.
- Se till att du har full kännedom om dina rättigheter, om fördelarna och riskerna med dessa tjänster och vad som kännetecknar dem samt om hur dina uppgifter kan komma att användas (t.ex. hur dina personuppgifter används när du godkänner ett avtal genom att klicka i en ruta).

Vad är stordata?

Om du chattar med vänner på internet, använder en app på din smartmobil eller använder ett betalkort skapar du ett dataflöde. När högavancerade it-verktyg används för att behandla mycket stora uppsättningar av olika slags data kallas detta stordata.

Stordata kan omfatta kunduppgifter från webbsidor, sociala medier, surfhistorik på internet och smartmobilsignaler eller de uppgifter som skapas när ett betalkort används.

Vilken nytta kan du som köper finansiella tjänster ha av stordata?

Finansiella tjänster som hjälper dig

Med hjälp av stordata skulle finansinstitut kunna erbjuda dig skraddarsydda produkter och tjänster, dvs. som är mer anpassade till dina behov.

Om stordatateknik används skulle exempelvis ditt försäkringsbolag kunna varna dig för att ditt försäkringsavtal inte täcker det fallskärmshopp som du nyligen skrev om på sociala medier.

Med hjälp av stordatateknik skulle t.ex. ett finansinstitut kunna koppla din information på sociala medier till finansiella uppgifter om hur du sköter dina besparingar. Finansinstituten skulle då kunna använda denna information för att bättre förstå hur du brukar spara och/eller investera.

Finansinstitut använder i allt större utsträckning stordata i sina finansiella vardagstjänster och de kommer att fortsätta med detta även i framtiden.

För att få ut så mycket som möjligt av de finansiella produkter och tjänster där

stordata används, och för att kunna fatta välgrundade beslut, bör du förvissa dig om att du förstår vilka fördelar och risker som är förenade med dessa tjänster och produkter. Se också till att du förstår vad som kännetecknar tjänster och produkter som bygger på stordata och hur dina uppgifter används när de tas fram och vidareutvecklas, så att du kan fatta välgrundade beslut.

Bättre skydd mot bedrägeri

Stordataapplikationer skulle kunna hjälpa din bank att upptäcka att någon försöker genomföra en otillbörlig betalning. Om någon t.ex. försöker utföra en falsk elektronisk betalning i ditt namn från utlandet skulle din bank kunna använda en lokaliseringsapplikation, upptäcka att du är i ett annat land än det där man försöker utföra betalningen och då blockera den.

© iStock/bluebay/2014

Hur kan du skydda dina rättigheter?

- Granska all personlig information du delar med ditt finansinstitut eller offentligt på internet, även på sociala medier.
- Kontrollera dina inställningar för uppgiftsskydd och sekretess och se till att de är inställda på den säkerhetsnivå som motsvarar dina behov.
- Godkänn bara att dina uppgifter behandlas om du känner dig trygg med leverantören och med hur denne kommer att använda din information. Om du känner dig osäker be om ett förtydligande.

Om du misstänker att dina personliga rättigheter inte respekteras kan du

- utnyttja din rätt att invända mot att dina uppgifter behandlas i marknadsföringssyften, vilket kan bespara dig ovälkommen eller aggressiv reklam,
- lämna in ett klagomål till den berörda tjänsteleverantören,
- eller, om så krävs, lämna in ett klagomål till det nationella organ som hanterar klagomål och/eller den nationella dataskyddsmyndigheten.

© iStock.com/NiceNino

Risker med stordata i finansiella tjänster

Du bör känna till att stordatateknik också innebär risker som kan medföra negativa konsekvenser för dig.

- Stordata kan innehålla fel. Spårningen av en vårdanställds rörelser under ett nattskift skulle t.ex. felaktigt kunna misstolkas som ett tecken på en osund livsstil, och göra det svårt för honom eller henne att få ett lån.
- Försäkringsgivare kan med hjälp av stordata ta reda på mer om din riskprofil. Detta betyder bland annat att det kan bli svårare för personer som äger en bostad i översvämningshotade områden att teckna en hemförsäkring.
- Leverantörer av finansiella tjänster kan använda sin ökade kunskap om dig till att skicka riktade erbjudanden som får dig att köpa tjänster eller produkter som du egentligen inte behöver.
- Med stordata kan produkter och tjänster bli skraddarsydda i hög grad och se helt olika ut. Då kan det bli svårt för dig att jämföra produkter och avgöra vilken som passar dig bäst.

Hur är du skyddad?

Ett antal regler har inrättats för att minska riskerna och för att skydda dig. Här är några av de viktigaste:

- Behandlingen av dina uppgifter kräver oftast ditt tydliga, för ändamålet specifika samt frivilliga godkännande.
- Leverantörer av finansiella tjänster är skyldiga att se till att den information du får av dem om deras tjänster och produkter är tydlig och inte vilseledande.
- Leverantörer av finansiella tjänster är skyldiga att agera hederligt och rättvist när de använder stordata för att ta fram nya tjänster och produkter och när de använder stordata för att sälja dessa tjänster och produkter till dig.
- Leverantörer av finansiella tjänster måste vidta stränga säkerhetsåtgärder för att skydda dina uppgifter från hackare och andra it-hot.

Förbättrad tillgång till finansiella tjänster

Stordataapplikationer skulle t.ex. kunna hjälpa ett ungt par med en begränsad kredithistoria att göra sin smala kreditakt komplett och därmed öka deras chanser att få ett lån.

Likaså skulle unga oerfarna förare som installerar telematikutrustning i sina bilar kunna få lägre försäkringspremier under förutsättning att de kör på ett ansvarsfullt sätt, eftersom försäkringsbolagen kommer att kunna granska och analysera deras körvanor.

Du kan läsa mer om EU:s dataskyddsregler och stordata här: <http://bit.ly/2oG2bel>